Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	USPSP/MLRS/PoD/017/26
Názov predmetu	Sociálna patológia a sociálna prevencia
Rozsah	2P + 2S
Počet kreditov	4
Vyučujúci	doc. PhDr. Ivan Rác, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Podmienky absolvovania predmetu a hodnotenia výsledkov študenta sa riadia Študijným poriadkom Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Súčasťou hodnotenia je aktívna participácia na výuke, zapájanie sa do analýz sociálno-patologických zmien jednotlivca i spoločnosti, vypracovanie úloh v rámci predmetu zadaných vyučujúcim.
Na seminárnych cvičeniach môže študent získať maximálne 40 bodov:
1. za vypracovanie seminárnej práce na vybranú sociálnu prevenciu aplikovanú na zvolený sociálno-patologický jav (20 bodov), WORD- 5-7 strán (obsahová stránka 10 body, použitie bibliografie 7 bodov a formálna stránka 3 body);
2. za prezentovanie seminárnej práce (20 bodov za hodnotenie pedagógom);
Študenti s individuálnym študijným plánom musia mať 50% účasti na vyučovaní (viď. Študijný poriadok UCM v Trnave § 13).
Za záverečnú vedomostnú ústnu skúšku môže študent získať maximálne 60 bodov. Dosiahnutý počet bodov zo seminárov a zo skúšky sa spočítava a tvorí nasledovné celkové hodnotenie. Pre úspešné absolvovanie predmetu je potrebné, aby študent získal minimálne 56 bodov zo 100 bodov.
Stupnica hodnotenia: A (výborne) 100 – 92 B (veľmi dobre) 91 – 83 C (dobre) 82 – 74 D(uspokojivo) 73 – 65 E (dostatočne) 64 – 56 FX (nedostatočne) 55 – 0

Výsledky vzdelávania

Absolvovaním predmetu študent získa vedomosti: Študent pozná základné teoretické koncepty deviácie a sociálnej patológie. Rozumie komplexnosti príčin vzniku konkrétnych sociálno-patologických javov. Dokáže ich identifikovať a následne aplikovať účinné nástroje prevencie a eliminácie týchto negatívnych javov v spoločnosti vzhľadom na intervenciu sociálnej práce v spolupráci s inými disciplínami. Študent / študentka získa a rozvinie si nasledovné schopnosti: - definovať základné terminologické pojmy - analyzovať a identifikovať základné typy a druhy závislostí, deviácií a patologických javov - porozumieť im a aplikovať odbornú pomoc v oblasti sociálnej patológie - aplikovať metódy sociálnej práce, ktoré sú využívané na odstránenie, resp. na zmiernenie negatívnych dopadov patologických javov na jednotlivca, rodinu a spoločnosť.

Stručná osnova predmetu

1.Definovanie sociálnej patológie, deviácie – norma, normalita.
2. Tolerančný limit – identifikácia a klasifikácia sociálno-patologických javov.
3. Vybrané teórie deviácie: biologické teórie, psychologické teórie, teória sociálnej dezorganizácie,

teórie anómie teórie kultúry a kontrakultúry, teórie sociálnej kontroly, etiketizačné teórie, etnometodologické a radikálne teórie.
4. Aplikovaná sociálna patológia.
5. Kriminalita a delikvencia. Propedeutika agresológie.
6. Látkové a nelátkové závislosti. Alkoholizmus, drogová závislosť, patologické hráčstvo.
7. Suicidalita. Práca s nedobrovoľným klientom a klientom v odpore.
8. Domáce násilie voči dospelej osobe. Fenomén manipulácie.
9. Týranie, zneužívanie a zanedbávanie detí (CAN syndróm, CSA).
10. Futbalové chuligánstvo.
11. Sekty a deštruktívne kulty.
12. Sociálna prevencia.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu (P, PV, V): P
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2P/2S
Metóda štúdia: prezenčná
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

1. BENTOVIM, A. 1998. Týraní a sexuální zneužívání v rodinách. Praha: Grada Publishing.
2. BODNÁROVÁ, B. a kol. 2008. Reprezentatívny výskum výskytu a skúsenosti žien s násilím páchanom na ženách [VAW] na Slovensku. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny.
3. BÚTOROVÁ, Z.- a kol. 2005. Násilie páchané na ženách ako problém verejnej politiky. Bratislava: Inštitút pre verejné otázky.
4. ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P. a kol. 2007. Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů. Príručka pro pomáhajíci profese. Praha: Grada publishing.
5. FISCHER, S. – ŠKODA, J. 2009. Sociální patologie. Praha: Grada.
6. HIRIGOYENOVÁ, M. 2001. Psychické týranie: Môj šéf (manžel) je tyran! Čo s ním? Bratislava:Sofa.
7. HRONCOVÁ, J. – KRAUS, B. a kol. 2006. Sociálna patológia pre sociálnych pracovníkov a pedagógov. Banská Bystrica: UMB pedagogická fakulta.
8. JONES, A. 2003. Nabudúce bude mŕtva: Týranie a ako ho zastaviť. Bratislava/Humenné: Aspekt/Pro Familia.
9. MATOUŠEK, O. 2005. Sociální práce v praxi. Praha: Portál.
10. LUBELCOVÁ, G. 2009. Kriminalita ako spoločenský fenomén. Úvod do sociologicky orientovanej kriminológie. Bratislava: VEDA.
11. ONDREJKOVIČ, P. 2009. Sociálna patológia. Bratislava: VEDA.
12. RÁC, I. 2011. Sociálna patológia a prevencia sociálno-patologických javov. Nitra: UKF.
13. VODÁČKOVÁ, D. a kol. 2002. Krízová intervence. Praha: Portál.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

: - časová záťaž študenta:
120 hodín, z toho:
Prezenčné štúdium (P, S): Prezenčné/48 (24P,24S)

samoštúdium: 72 hodín
aktualizácia informácií, práca s legislatívou:
príprava a vypĺňovanie tlačív a formulárov: